

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА МУЗИЧНА АКАДЕМІЯ УКРАЇНИ
ІМЕНІ П. І. ЧАЙКОВСЬКОГО

Кафедра оперної підготовки та музичної режисури

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор
з наукової роботи
Скорик А. Я.

ПІДГОТОВКА НАУКОВО-ДОСЛІДНОГО ПРОЕКТУ
РОБОЧА ПРОГРАМА З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
для аспірантів

Галузь знань: **02 «Культура і мистецтво»**

Спеціальність: **026 «Сценічне мистецтво»**

Освітній рівень: **третій освітньо-творчий рівень вищої освіти**

Ступінь вищої освіти: **«Доктор мистецтва»**

Київ – 2023 рік

Робоча програма з навчальної дисципліни «**Підготовка науково-дослідного проекту**» для аспірантів третього освітньо-творчого рівня вищої освіти в галузі знань 02 «Культура і мистецтво», за спеціальністю 026 «Сценічне мистецтво», спеціалізацією «Музична режисура». 39 с.

«_____» _____ 2023 року. 39 с.

Розробник: **Касьянова О. В.** – професор кафедри оперної підготовки та музичної режисури Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського, кандидат мистецтвознавства, професор, заслужений діяч мистецтв України.

Рецензент: **Веселовська Г. І.**, головний науковий співробітник Інституту проблем сучасного мистецтва Національної академії мистецтв України, професор кафедри оперної підготовки та музичної режисури НМАУ ім. П. І. Чайковського, доктор мистецтвознавства.

Робочу програму з навчальної дисципліни затверджено на засіданні Науково-аналітичної ради Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського.

Протокол від 26.09.2023 року № 2.

Голова Науково-аналітичної ради,

доктор мистецтвознавства, професор _____ Скорик А. Я.

Робочу програму з навчальної дисципліни погоджено з гарантом освітньо-творчої програми

Гарант освітньо-творчої програми

доктор мистецтвознавства, доцент _____ Іванніков Т. П.

Робочу програму з навчальної дисципліни перевірено

Завідувач відділу аспірантури та докторантури

кандидат мистецтвознавства, в. о. професора _____ Пуятницька О. В.

Схвалено Вченою радою НМАУ ім. П. І. Чайковського для аспірантів третього освітньо-творчого рівня вищої освіти в галузі знань 02 «Культура і мистецтво», за спеціальністю 026 «Сценічне мистецтво».

Протокол від «27» вересня 2023 року №2

Обсяг годин – 120
 Індивідуальні – 60
 Самостійні – 60
 Екзамен

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Підготовка науково-дослідного проекту»

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Галузь знань 02 «Культура і мистецтво»	Дисципліни, які забезпечують набуття універсальних навичок дослідника
Модулів – 3	Спеціальність 026 «Сценічне мистецтво» Спеціалізація «Музична режисура»	Рік підготовки: 2-3-й
Змістових модулів – 6		Семестр: 3-6-й
Індивідуальне науково- дослідне завдання: Наукове обґрунтування творчого мистецького проекту 3 семестр: ІНДЗ 1. Вступ ІНДЗ 2. Розділ 1 4 семестр: ІНДЗ 3. Розділ 2. 5 семестр: ІНДЗ 4. Розділ 3. Висновки 6 семестр: ІНДЗ 5. Методична розробка спецкурсу за темою проекту		Індивідуальні: 60 годин
		Самостійна робота: 60 год.
		Індивідуальне завдання входить до самостійної роботи
Загальна кількість годин – 120	Ступінь вищої освіти: Третій освітньо-творчий рівень вищої освіти	Вид контролю: Захист другої – теоретичної (дослідницької) складової творчого мистецького проекту – його наукового обґрунтування, 6 семестр
Тижневих годин для денної форми навчання: Аудиторних ¹ : – 1; самостійної роботи – 1		

¹ Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної індивідуальної роботи становить: для денної форми навчання: 60 год. (50 %) до 60 год. (50%).

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Підготовка науково-дослідницького проекту» є виконання наукового обґрунтування творчого мистецького проекту із розв'язанням комплексних проблем, переосмислення наявних та створенням нових цілісних знань у сфері режисури музичного театру.

Презентація наукового обґрунтування у вигляді авторського тексту з методичною розробкою спецкурсу за обраною тематикою є другою – теоретичною (дослідницькою) складовою захисту творчого мистецького проекту, невід'ємною від апробації музично-театральної вистави, що є першою – практичною складовою, розробленою у рамках навчальної дисципліни «Підготовка творчого мистецького проекту».

Місце дисципліни в програмі навчання:

Ключовий курс, що підсумовує процес професійної підготовки творчого аспіранта за ступенем вищої освіти «Доктор мистецтва».

Міждисциплінарні зв'язки.

ГЕ 1: Методологічні засади сучасного філософського знання: концепції, напрями, персоналії.

ГЕ 2: Основна іноземна мова (англійська).

ФП 1: Концепції розвитку сучасного сценічного мистецтва.

ФП 2: Новітні тенденції в музичному театрі ХХІ ст..

ЗП 1: Режисура музичного театру (Фах)

ЗП 2: Інноваційні технології в мистецькій освіті.

ЗП 3: Підготовка творчого мистецького проекту.

П 1: Педагогічна практика.

ВВА 1: Філософія культури.

ВВА 2: Естетичні парадигми сучасності.

ВВА 3: Актуальні проблеми аналізу музичного твору (теорія, методологія, практика).

ВВА 4: Інтерпретація музичного твору.

ВВА 5: Вагнер і вагнеріанство у світових мистецьких процесах.

ВВА 6: Українська музична спадщина: нові відкриття.

ВВА 7: Комунікаційні технології в сучасній музичній культурі України.

ВВА 8: Комунікативні компетентності музиканта: психолого-педагогічний контекст.

ВВА 9: Комп'ютерне редагування музикознавчих текстів.

Мета: підвищення дослідницької майстерності режисера музичного театру у науковому обґрунтуванні оригінальних творчих мистецьких проектів на основі синтезу досягнень різних видів мистецтва з інноваційними розробками різноманітних галузей наук.

Завдання:

- аналіз обраної проблематики у наукових розвідках соціокультурних викликів сьогодення, визначення пріоритетної форми її втілення;

- дослідження музикознавчого та театрознавчого аспектів обраного твору крізь призму театральної естетики часів його створення, з'ясування специфіки композиторського кредо, стилю, методу;
- системний аналіз знакових режисерських утілень обраного твору в контексті його сценічного життя з переосмисленням новаторських підходів, співзвучних реаліям сьогодення;
- визначення власної концепції реалізації проекту шляхом інтеграції різних галузей наук із мистецькою практикою;
- наукове обґрунтування власного режисерського вирішення творчого мистецького проекту, його оформлення у вигляді авторського тексту й доповнення методичною розробкою спецкурсу дисципліни за обраною тематикою.

У результаті вивчення навчальної дисципліни творчий аспірант повинен **знати:**

- сучасні тенденції розвитку світового та українського музичного театру у новій парадигматичній сценічного мистецтва задля обрання актуальної проблематики та пріоритетної форми її втілення;
- сучасні наукові розвідки особливостей музичної драматургії обраного твору в контексті театральної естетики часів його створення, чинники впливу на творчість композитора, формування його індивідуальності;
- результати досліджень знакових інтерпретацій обраного твору, режисерські підходи до його трактувань;
- особливості впливу сучасних досягнень історії, філософії, соціології, психології, культурології на поглиблення драматургії обраного твору, на власну режисерську інтерпретацію проекту;
- технологію підготовки наукового обґрунтування творчого мистецького проекту відповідно до вимог його захисту;

вміти:

- обґрунтовувати актуальність обраної тематики, визначати проблемну ситуацію та власне бачення її розв'язання в контексті експериментальної авторської моделі творчого мистецького проекту;
- застосовувати музикознавчі та театрознавчі дослідження з обраної тематики для формування власної режисерської концепції вирішення творчого мистецького проекту;
- проводити мистецтвознавчий аналіз знакових утілень обраної тематики протягом її сценічного життя з визначенням режисерських новацій, їх креативним переосмисленням у реалізації оригінальної версії власного творчого мистецького проекту;
- застосовувати сучасні досягнення науки та мистецької практики у виборі режисерських прийомів і засобів сценічної виразності при втіленні власного проекту;
- оформлювати самостійні результати дослідження у вигляді авторського тексту наукового обґрунтування творчого мистецького проекту із дотриманням

академічної доброчесності та запобіганням академічного плагіату, фальсифікації та фабрикації;

володіти професійними компетентностями:

- спроможністю використовувати дослідницькі навички в обґрунтуванні актуальності обраної проблематики та визначенні шляхів її розв'язання у власному баченні творчого мистецького проекту;
- здатністю критично оцінювати результати музикознавчих і театрознавчих досліджень обраної тематики, формулювати власну режисерську концепцію майбутнього творчого мистецького проекту;
- готовністю до операційного аналізу, зіставлення, порівняння, синтезу знакових режисерських трактувань обраної тематики;
- можливістю креативного переосмислення новаторських ідей у створенні оригінальної версії власного проекту;
- здатністю аргументовано викладати в авторському тексті творчого мистецького проекту та методичній розробці спецкурсу власну наукову позицію, дотримуючись академічної доброчесності, та захищати її у публічній дискусії.

Програмний результат навчання.

Володіння алгоритмом підготовки наукового обґрунтування творчого мистецького проекту; викладу його у вигляді авторського тексту з наведенням самостійних результатів дослідження обраної проблематики; його оформлення відповідно до вимог кваліфікаційної роботи означеного спрямування; доповнення методичною розробкою спецкурсу за темою проекту; аргументований захист власної наукової позиції у публічній дискусії.

3. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістовних модулів і тем «Підготовка науково-дослідного проекту»	Кількість годин		
	денна форма		
	усього	у тому числі	
		індивідуальні	Самостійна робота
1	2	3	4
МОДУЛЬ I. Творчий мистецький проект у новому науковому осмисленні			
Змістовний модуль 1. Тенденції розвитку музичного театру у новій парадигматиці сценічного мистецтва			
Тема 1. Тематика і форма реалізації проекту крізь призму досліджень соціокультурних викликів сьогодення	3	2	1
ІНДЗ 1. Вступ. Наукове обґрунтування вибору твору	2		2
Разом за змістовим модулем 1	5	2	3
Змістовний модуль 2. Мистецтвознавчий аналіз обраного твору			
Тема 2. Музикознавчий аспект твору	6	4	2
Тема 3. Театрознавчий аспект твору	6	4	2
ІНДЗ 2. Розділ 1. Наукове обґрунтування режисерського аналізу обраного твору	3		3
Разом за змістовим модулем 2	15	8	7
РАЗОМ ЗА МОДУЛЕМ I	20	10	10
МОДУЛЬ II. Концепт режисерського моделювання творчого мистецького проекту			
Змістовний модуль 3. Визначення концепції власного проекту в умовах міжгалузевих досліджень			
Тема 4. Режисерські пошуки у жанрово-стильовому вирішенні майбутньої вистави	10	6	4
Тема 5. Створення соціально-психологічних портретів персонажів	12	6	6
Тема 6. Традиційність та інноваційність у художньо-образному вирішенні вистави, їх вплив на характер мізансцен	14	8	6
Разом за змістовим модулем 3	36	20	16
Змістовний модуль 4. Оформлення авторської моделі власного проекту			
ІНДЗ 3. Розділ 2. Наукове обґрунтування режисерського задуму творчого мистецького проекту	4		4
РАЗОМ ЗА МОДУЛЕМ II	40	20	20
МОДУЛЬ III. Концепт режисерської реалізації творчого мистецького проекту			
Змістовний модуль 5. Пошук шляхів реалізації власної оригінальної версії проекту			
Тема 7. Визначення традиційних та інноваційних засобів сценічної виразності в контексті співпраці режисера з постановочною групою	6	4	2
Тема 8. Визначення традиційних та інноваційних педагогічно-репетиторських прийомів у роботі з творчим складом	10	6	4

Назви змістовних модулів і тем «Підготовка науково-дослідного проекту»	Кількість годин		
	денна форма		
	усього	у тому числі	
		індивідуальні	Самостійна робота
1	2	3	4
ІНДЗ 4. Розділ 3. Наукове обґрунтування режисерського втілення творчого мистецького проекту. Висновки	4		4
Разом за змістовим модулем 5	20	10	10
Змістовний модуль 6. Постановочно-репетиційних процес у контексті досліджень сучасних надбань музичного театру			
Тема 9. Новаторські режисерські підходи у вирішенні мізансцен	18	10	8
Тема 10. Шляхи вдосконалення та оптимізації постановочно-репетиційного процесу	18	10	8
ІНДЗ 5. Методична розробка спецкурсу дисципліни за темою проекту	4		4
Разом за змістовим модулем 6	40	20	20
РАЗОМ ЗА МОДУЛЕМ III	60	30	30
РАЗОМ ЗА МОДУЛЕМ I+II+III	120	60	60

4. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

4. 1. МОДУЛЬ І. Творчий мистецький проект у новому науковому осмисленні

4. 1. 1. Змістовний модуль 1.

Тенденції розвитку музичного театру у новій парадигматиці сценічного мистецтва

Тема 1.

Тематика і форма реалізації проекту крізь призму досліджень соціокультурних викликів сьогодення

Тенденції розвитку музично-театрального мистецтва в умовах світових глобалізаційно-інтеграційних процесів на порубіжжі XX-XXI століть.

Обрання актуальної тематики власного проекту в контексті аналізу соціокультурних викликів сьогодення, їх впливу на психологію сприйняття глядачем доби інформаційних технологій творів мистецтва.

Метаморфози сучасного музичного театру при зміні парадигми сценічного мистецтва, їх вплив на визначення пріоритетної форми реалізації проекту

Завдання: формування здатності встановлення взаємозв'язку між соціокультурними викликами сьогодення та актуальністю обраної тематики, форми її реалізації.

План:

1. Тенденції розвитку музично-театрального мистецтва на зламі XX-XXI століть, їх вплив на режисерське трактування мистецького проекту.
2. Аналіз соціокультурних викликів сьогодення, їх вплив на психологію сприйняття сучасним глядачем творів мистецтва.
3. Обрання актуальної тематики власного проекту, визначення пріоритетної форми її реалізації.

Методичні вказівки

У роботі над темою приділити увагу необхідності переосмислення обраної проблематики проекту крізь призму досліджень нової парадигматики музично-театрального мистецтва, обумовленої соціокультурними викликами сьогодення.

Рекомендована література: 4, 5, 21-24, 32, 44.

ІНДЗ 1. Вступ. Наукове обґрунтування вибору твору

4. 1. 2. Змістовний модуль 2.

Мистецтвознавчий аналіз обраного твору

Тема 2.

Музикознавчий аспект твору

Аналіз творчості композитора в контексті досліджень особливостей музичної культури його епохи, тогочасної театральної естетики.

З'ясування чинників впливу на написання обраного музично-театрального твору, його місця в мистецькому доробку композитора. Аналіз музичної драматургії твору в сучасних наукових розвідках. Визначення музичних характеристик персонажів, особливостей музичного розвитку подій в контексті жанрової стилістики твору.

Завдання: формування дослідницьких навичок у здійсненні музикознавчого аналізу обраного твору.

План:

1. Місце твору в мистецькому доробку композитора.
2. Аналіз музичної драматургії твору в сучасних наукових розвідках.
3. Музичні характеристики персонажів, особливості музичного розвитку подій у контексті жанрової стилістики твору.

Методичні вказівки

У роботі над темою звернути увагу на дослідження музичної драматургії обраного твору в контексті особливостей музичної культури його епохи, тогочасної театральної естетики задля визначення композиторського задуму, чинників, що вплинули на його створення.

Рекомендована література: 1, 3, 6, 17, 18, 30, 38, 42, 43, 45, 50, 51, 58, 59, 61, 65

Тема 3.

Театрознавчий аспект твору

Дослідження знакових режисерських утілень обраного твору протягом його сценічного життя в музичному театрі.

Аналіз режисерських трактувань твору в умовах його художньої реконструкції, автентичного або модернового вирішення.

Обрання пріоритетного способу інтерпретації твору, відповідного до власного концептуального бачення реалізації майбутнього проекту.

Міжгалузевий підхід до аналізу відображення подій, побуту, звичаїв, культури, способу спілкування між персонажами в обраному напрямку інтерпретації.

Завдання: формування дослідницьких навичок у здійсненні театрознавчого аналізу обраного твору.

План:

1. Дослідження знакових утілень твору протягом його сценічного життя.
2. Обрання пріоритетного способу інтерпретації твору в контексті досліджень режисерських новацій.
3. Міжгалузевий підхід до аналізу способу життєдіяльності персонажів, характеру спілкування між ними.

Методичні вказівки

У роботі над темою звернути увагу на багатовекторність режисерських трактувань музичної драматургії твору в контексті його жанрової стилістики задля обрання відповідного власному концептуальному баченню проекту.

Рекомендована література: 7, 8, 11, 12, 23, 34-36, 39, 44, 48.

ІНДЗ 2. Розділ 1. Наукове обґрунтування режисерського аналізу обраного твору

4. 2. МОДУЛЬ II. Концепт режисерського моделювання творчого мистецького проекту

4. 2. 1. Змістовний модуль 3.

Визначення концепції власного проекту в умовах міжгалузевих досліджень

Тема 4.

Режисерські пошуки у жанрово-стильовому вирішенні майбутньої вистави

Переосмислення першоджерела, лібрето, музичної драматургії обраного твору крізь призму новітніх наукових досліджень. Їх вплив на режисерське бачення майбутньої вистави в умовах театральної естетики сьогодення.

Ідейно-тематичний аналіз власної вистави, його співставлення з композиторським задумом твору. Визначення спільних та відмінних ознак у жанрово-стильовому вирішенні вистави і авторського твору.

Можливість впливу на жанрову стилістику вистави її сценографічного та музично-шумового оформлення.

Обґрунтування власної науково-творчої позиції, її самодостатності з дотриманням вимог академічної доброчесності.

Завдання: формування навичок експериментального моделювання власної концепції творчого мистецького проекту.

План:

1. Переосмислення першоджерела, лібрето, музичної драматургії обраного твору крізь призму наукових досліджень.
2. Режисерське бачення майбутнього проекту в контексті театральної естетики сьогодення.
3. Ідейно-тематичний аналіз власної вистави, його співставлення з композиторським задумом твору.
4. Обґрунтування власної науково-творчої позиції з дотриманням вимог академічної доброчесності.

Методичні вказівки

У роботі над темою звернути увагу на необхідність креативного переосмислення обраного твору з визначенням власної науково-творчої позиції у рамках запобігання плагіату, фальсифікації та фабрикації результатів.

Рекомендована література: 7, 8, 11, 12, 19, 20, 24-29, 31-34, 37, 40, 41, 51

Тема 5.

Створення соціально-психологічних портретів персонажів

Вплив новітніх історичних та культурологічних досліджень на поглиблення знань про умови перебування персонажів у певному соціокультурному середовищі, їх побут, звичаї, культуру, особливості життя.

Вплив досліджень філософських дисциплін (етики, естетики, релігієзнавства тощо) на поглиблення знань з характеру спілкування персонажів, специфіки їх взаємовідносин у родині та суспільстві.

Вплив досліджень із вікової психології та соціології на поглиблення характеристичних рис персонажів, обґрунтування мотивації їх вчинків.

Складання соціально-психологічних портретів персонажів задля створення цілісних вокально-сценічних образів

Завдання: формування дослідницьких навичок із психологізації образів персонажів.

План:

1. Окреслення умов життєдіяльності персонажів крізь призму історичних та культурологічних досліджень.
2. Взаємовідносини персонажів у родині і суспільстві крізь призму етики, естетики, релігієзнавства.
3. Визначення характеристичних рис персонажів, мотивація їх вчинків крізь призму соціально-психологічних досліджень.
4. Складання соціально-психологічних портретів персонажів.

Методичні вказівки

У роботі над темою звернути увагу на необхідність проведення комплексних міжгалузевих досліджень з умов існування персонажів у певному соціокультурному середовищі задля визначення їх соціально-психологічних портретів із метою створення цілісних художніх образів.

Рекомендована література: 7, 9, 11, 12, 14, 24-29, 31, 34-37, 39, 48, 49.

Тема 6.

Традиційність та інноваційність в художньо-образному вирішенні вистави, їх вплив на характер мізансцен

Вплив сучасних мистецтвознавчих досліджень зі сценографічного оформлення вистав на створення її художнього образу, характер інтерпретації дії.

Відповідність наукових розвідок зі сценографічного вирішення вистави концептуальному баченню її режисерського трактування в контексті: художньої реконструкції (старовинного), автентичного (історично-достовірного), модернового (осучасненого) вирішення.

Застосування наукових надбань з інноваційних арт-технологій у сценографічному оформленні вистав. Можливість поєднання традиційних та інноваційних сценографічних прийомів у створенні художнього образу вистави,

їх наукове обґрунтування. Вплив сценографічних досліджень на принципи та характер вирішення основних мізансцен.

Завдання: формування аналітичного бачення художнього образу проекту в контексті сценографічних досліджень.

План:

1. Вплив сценографічних досліджень на пластично-просторове вирішення проекту.
2. Обрання вектору сценографічного вирішення проекту, його вплив на характер мізансцен.
3. Синтез традицій та інновацій у створенні художнього образу власного проекту.

Методичні вказівки

У роботі над темою дотримуватися взаємозв'язку між обранням сценографічних прийомів у створенні художнього образу проекту та принципами вирішення мізансцен, дотримання їх жанрово-стильової єдності.

Рекомендована література: 7, 8, 11,12, 24-29, 31, 33-36, 39-41, 48-66.

4. 2. 2. Змістовний модуль 4.

Оформлення авторської моделі власного проекту

ІНДЗ 3. Розділ 2. Наукове обґрунтування режисерського задуму творчого мистецького проекту

4. 3. МОДУЛЬ III. Концепт режисерської реалізації творчого мистецького проекту

4. 3. 1. Змістовний модуль 5.

Пошук шляхів реалізації власної оригінальної версії проекту

Тема 7.

Визначення традиційних та інноваційних засобів сценічної виразності у контексті співпраці режисера з постановочною групою

Вплив новітніх музикознавчих досліджень у сфері співпраці режисера з композитором (за наявності), диригентом, хормейстером, концертмейстером при втіленні вокально-інструментального компонента проекту. Визначення дієвих музично-вокальних засобів сценічної виразності при створенні художніх образів персонажів, їх взаємодії в ансамблях та масових сценах.

Вплив новітніх сценографічних досліджень у сфері співпраці режисера з художниками: декоратором, по світлу, костюмах, з комп'ютерної графіки, арт-технологій, спецефектів при втіленні пластично-просторового компонента проекту. Визначення традиційних та/або інноваційних засобів сценографічної

виразності крізь призму концептуального бачення художнього образу вистави та персонажів, створення атмосфери видовища.

Вплив новітніх балетознавчих досліджень у сфері співпраці режисера з балетмейстером, постановником пластичних, батальних, ритуально-обрядових, церемоніальних сцен при втіленні пластично-хореографічного компонента проекту. Визначення традиційних та/або інноваційних пластично-хореографічних засобів виразності у створенні вокально-сценічних образів персонажів.

Значення міждисциплінарного, міжгалузевого підходу для досягнення художньої цілісності творчого мистецького проекту.

Завдання: формування аналітичних навичок у пошуках нового синтезу засобів виразності в контексті співпраці режисера з постановочною групою.

План:

1. Вплив новітніх музикознавчих досліджень на визначення дієвих вокально-інструментальних засобів сценічної виразності.
2. Вплив новітніх сценографічних досліджень на визначення дієвих засобів пластично-просторового вирішення проекту.
3. Вплив новітніх балетознавчих досліджень на визначення дієвих пластично-хореографічних засобів сценічної виразності.
4. Значення міждисциплінарного, міжгалузевого підходу для досягнення художньої цілісності проекту.

Методичні вказівки

У роботі над темою звернути увагу на необхідність активної взаємодії традиційних та інноваційних засобів сценічної виразності різних видів мистецтва у створенні художньої цілісності проекту, органічного поєднання змістовної і видовищної складових у розкритті його музичної драматургії.

Рекомендована література: 7-16, 19, 20, 24-29, 31-37, 39, 44, 46-49, 51-57, 60, 62-64, 66.

Тема 8.

Визначення традиційних та інноваційних репетиторських прийомів у роботі з творчим складом

Використання досліджень традиційних та інноваційних освітніх, педагогічних, навчальних мистецьких технологій у постановочному та репетиційному процесах при втіленні власного проекту.

Урахування наукових розвідок з індивідуальних психолого-фізіологічних особливостей та можливостей виконавців у вирішенні рольових завдань. Аналіз умов забезпечення творчої робочої атмосфери під час постановочно-репетиційного процесу. Обрання способів мотивації всіх учасників проекту: постановочної групи, виконавського складу, технічних служб на досягнення спільної мети – успішної реалізації проекту.

Завдання: формування аналітичних навичок у визначенні ефективних педагогічно-репетиторських прийомів роботи з творчим складом.

План:

1. Застосування результатів досліджень мистецьких технологій у постановочно-репетиційному процесі.
2. Дослідження індивідуальних психолого-фізіологічних особливостей і можливостей виконавців у вирішенні рольових завдань.
3. Способи мотивації на успіх учасників проекту.

Методичні вказівки

У роботі над темою звернути увагу на необхідність застосування синтезу традиційних та інноваційних освітніх, педагогічних, навчальних мистецьких технологій у постановочно-репетиційному процесі при втіленні власного проекту як важливої умови його успішної реалізації.

Рекомендована література: 7-16, 19, 20, 24-29, 31-37, 39, 44, 46-49, 51-57, 60, 62-64, 66.

ІНДЗ 4. Розділ 3. Наукове обґрунтування режисерського втілення мистецького проекту. Висновки**4. 3. 2. Змістовний модуль 6.**

Постановочно-репетиційний процес у контексті досліджень сучасних надбань музичного театру

Тема 9.**Новаторські режисерські підходи у вирішенні мізансцен**

Огляд досліджень сучасного режисерського доробку з вирішення мізансцен у музично-театральних виставах. Багатовекторність режисерських пошуків та експериментів у сучасному мізансценуванні вистав, їх акцентування на музично-вокальному, пластично-просторовому, пластично-хореографічному компонентах видовища.

Творче переосмислення режисерських новацій у мізансценуванні. Обрання за основу тих, які відповідають концептуальному баченню проекту, їх подальший розвиток із визначенням власних креативних надбань.

Тяжіння засобів сценічної виразності у вирішенні мізансцен до неосинкретизму.

Завдання: формування аналітичних навичок у креативному вирішенні мізансцен.

План:

1. Огляд сучасних режисерських надбань із вирішення мізансцен у музично-театральних виставах.
2. Багатовекторність режисерських пошуків і експериментів у сучасному мізансценуванні вистав.
3. Творче переосмислення режисерських новацій у мізансценуванні.
4. Визначення власних креативних прийомів у мізансценуванні проекту.

Методичні вказівки

У роботі над темою звернути увагу на необхідність нового наукового осмислення сучасних надбань музичної режисури задля визначення власного оригінального бачення мізансцен із особистими, відмінними ознаками, дотримуючись вимог академічної доброчесності.

Рекомендована література: 7-16, 19, 20, 24-29, 31-37, 39, 44, 46-49, 51-57, 60, 62-64, 66.

Тема 10.

Шляхи вдосконалення та оптимізації постановочно-репетиційного процесу

Дослідження досвіду провідних постатей музичного театру в реалізації творчих мистецьких проєктів. Звернення уваги на індивідуальні прийоми роботи з виконавцями в контексті забезпечення ефективності репетиційного процесу. Корекція графіків рояльних та оркестрових репетицій з метою їх оптимізації, запобігання вимушених простоїв.

Окреслення шляхів забезпечення цілісності видовищного синтезу в контексті узгодження взаємодії постановочної групи, творчого виконавського складу та технічних служб.

Алгоритм обґрунтування підготовки творчого мистецького проєкту до випуску, оформлення його складових.

Завдання: формування аналітичних навичок із оптимізації репетиційного процесу, забезпечення його ефективності.

План:

1. Дослідження досвіду знакових постатей музичного театру в реалізації мистецьких проєктів.
2. Індивідуальні прийоми роботи з виконавцями в контексті забезпечення ефективності репетиційного процесу.
3. Шляхи забезпечення цілісності видовищного синтезу в контексті взаємодії всіх структурних підрозділів.
4. Наукове обґрунтування творчого мистецького проєкту – завершальний етап.

Методичні вказівки

У роботі над темою звернути увагу на визначення власних креативних підходів до оптимізації та ефективності репетиційного процесу на підґрунті творчого переосмислення вітчизняного і зарубіжного досвіду в реалізації проєктів, не допускаючи плагіату і прямих запозичень.

Рекомендована література: 7-16, 19, 20, 24-29, 31-37, 39, 44, 46-49, 51-57, 60, 62-64, 66.

ІНДЗ 5. Методична розробка спецкурсу дисципліни за темою проєкту

5. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

- 3 семестр. ІНДЗ 1. Вступ. Наукове обґрунтування вибору твору
- 3 семестр. ІНДЗ 2. Розділ 1. Наукове обґрунтування режисерського аналізу обраного твору
- 4 семестр. ІНДЗ 3. Розділ 2. Наукове обґрунтування режисерського задуму творчого мистецького проекту
- 5 семестр. ІНДЗ 4. Розділ 3. Наукове обґрунтування режисерського втілення творчого мистецького проекту. Висновки
- 6 семестр. ІНДЗ 5. Методична розробка спецкурсу дисципліни за темою проекту

6. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ з/п	Назва теми	К-сть год.
Т.1	Аналіз досліджень соціокультурних викликів сьогодення в музично-театральному мистецтві	1
ІНДЗ 1	Вступ. Наукове обґрунтування вибору твору	2
Т.2	Аналіз музикознавчих джерел за темою проекту	2
Т.3	Аналіз театрознавчих джерел за темою проекту	2
ІНДЗ 2	Розділ 1. Наукове обґрунтування режисерського аналізу обраного твору	3
Т.4	Порівняльний аналіз композиторського задуму твору з режисерським задумом власного проекту	4
Т.5	Аналіз чинників впливу на створення соціально-психологічних портретів персонажів	6
Т.6	Аналіз сценографічних досліджень для вирішення художнього образу вистави, характеру основних мізансцен	6
ІНДЗ 3	Розділ 2. Наукове обґрунтування режисерського задуму творчого мистецького проекту	4
Т.7	Аналіз мистецтвознавчих досліджень засобів сценічної виразності в контексті співпраці режисера з постановочною групою	2
Т.8	Аналіз досліджень психолого-фізіологічних особливостей та можливостей виконавців для вирішення рольових завдань	4
ІНДЗ 4	Розділ 3. Наукове обґрунтування режисерського втілення творчого мистецького проекту. Висновки	4
Т.9	Аналіз режисерських досліджень із новаторського вирішення мізансцен для формування власних креативних підходів	8

T.10	Аналіз досвіду провідних постатей музичного театру в реалізації мистецьких проєктів задля оптимізації постановочно-репетиційного процесу	8
ІНДЗ 5	Методична розробка спецкурсу дисципліни за темою проєкту	4
	Разом	60

6. 1. Завдання та методичні вказівки до самостійної роботи

Тема 1. Аналіз досліджень соціокультурних викликів сьогодення в музично-театральному мистецтві

Завдання: з'ясування впливу соціокультурних викликів сьогодення на обрання актуального для сучасного глядача музичного твору, його пріоритетної форми реалізації в контексті культурологічних та мистецтвознавчих досліджень.

Методичні вказівки

При самопідготовці зосередити увагу на аналізі тенденцій розвитку сучасного музичного театру, які відбуваються у постмодерністській театральній естетиці, обумовленій зміною ціннісних орієнтирів у новій парадигматиці сценічного мистецтва.

Література: 4, 5, 21-24, 32, 44.

ІНДЗ 1. Вступ. Наукове обґрунтування вибору твору

Завдання: підготовка Наукового обґрунтування вибору твору відповідно до вимог Вступу наукових кваліфікаційних робіт (див. розділ 9).

Методичні вказівки

При самопідготовці зосередити увагу на дотриманні алгоритму викладу структурних компонентів Вступу, означених у р.9.; розкриттю їх контенту, спрямованому на актуалізацію власного креативного бачення реалізації творчого мистецького проєкту.

Література: підбирається індивідуально творчим аспірантом відповідно до обраної тематики творчого мистецького проєкту.

Тема 2. Аналіз музикознавчих джерел за темою проєкту

Завдання: з'ясування чинників впливу на написання обраного твору, особливостей його музичної драматургії в контексті сучасних музикознавчих розвідок.

Методичні вказівки

При самопідготовці зосередити увагу на новітніх дослідженнях музикознавчого аспекту обраного твору, відображення у них музичних характеристик персонажів, особливостей музичного розвитку подій крізь призму сучасних досягнень театрального мистецтва.

Література: 1, 3, 6, 17, 18, 30, 38, 42, 43, 45, 50, 51, 58, 59, 61, 65.

Тема 3. Аналіз театрознавчих джерел за темою проекту

Завдання: з'ясування чинників впливу на знакові режисерські втілення обраного твору, особливостей його інтерпретацій протягом сценічного життя в контексті сучасних театрознавчих розвідок.

Методичні вказівки

При самопідготовці зосередити увагу на необхідність міжгалузевого підходу до аналізу відображення у творі подій, побуту, звичаїв, культури, способу спілкування між персонажами, дослідженні режисерських прийомів у їх трактуванні задля визначення власного креативного бачення вирішення обраної проблематики.

Література: 7, 8, 11, 12, 23, 34-36, 39, 44, 48.

ІНДЗ 2. Розділ 1. Наукове обґрунтування режисерського аналізу обраного твору

Завдання: підготовка Наукового обґрунтування режисерського аналізу обраного твору відповідно до вимог Розділу 1 наукових кваліфікаційних робіт (див. розділ 9.).

Методичні вказівки

При самопідготовці зосередити увагу на необхідність проведення ґрунтовного музикознавчого та театрознавчого аналізу музичного і драматургічного аспектів обраного твору в контексті новітніх досліджень, особливостей знакових сценічних втілень композиторського задуму задля пошуку власної оригінальної концепції майбутнього проекту.

Література: підбирається індивідуально творчим аспірантом відповідно до обраної тематики творчого мистецького проекту.

Тема 4. Порівняльний аналіз композиторського задуму твору з режисерським задумом власного проекту

Завдання: проведення порівняльно-оперативного аналізу композиторського задуму обраного твору з його знаковими режисерськими втіленнями задля визначення експериментальної моделі власного творчого мистецького проекту.

Методичні вказівки

При самопідготовці зосередити увагу на дослідженні інноваційних режисерських підходів до трактування обраного твору крізь призму композиторського задуму, визначенні вектору інтерпретацій власного проекту з дотриманням авторської концепції та відповідних ремарок у музичній партитурі.

Література: 7, 8, 11, 12, 19, 20, 24-29, 31-34, 37, 40, 41, 51.

Тема 5. Аналіз чинників впливу на створення соціально-психологічних портретів персонажів

Завдання: з'ясування чинників впливу на формування характеристичних рис персонажів задля обґрунтування логіки їхніх вчинків та сценічної поведінки в контексті міжгалузевих досліджень.

Методичні вказівки

При самопідготовці зосередити увагу на комплексному міжгалузевому аналізі характеристичних рис персонажів у контексті історичних, національних, культурних, соціальних, вікових, гендерних та інших аспектів досліджень, їх перебування у певному середовищі задля створення соціально-психологічних портретів, які сприятимуть втіленню цілісних вокально-сценічних образів.

Література: 7, 9, 11, 12, 14, 24-29, 31, 34-37, 39, 48, 49.

Тема 6. Аналіз сценографічних досліджень для вирішення художнього образу вистави, характеру основних мізансцен

Завдання: з'ясування впливу сучасних сценографічних досліджень із втілення обраної тематики на визначення оригінального підходу до формування художнього образу власного проекту.

Методичні вказівки

При самопідготовці зосередити увагу на широкому спектрі сценографічних засобів сценічної виразності в музичному театрі сьогодення, активних пошуках та експериментах у вирішенні пластично-просторового компоненту проектів, їх значний вплив на формування режисерського задуму видовища.

Література: 7, 8, 11, 12, 24-29, 31, 33-36, 39-41, 48-66.

ІНДЗ 3. Розділ 2. Наукове обґрунтування режисерського задуму творчого мистецького проекту

Завдання: підготовка Наукового обґрунтування режисерського задуму власного творчого мистецького проекту відповідно до вимог Розділу 2 наукових кваліфікаційних робіт.

Методичні вказівки

При самопідготовці зосередити увагу на застосуванні традиційних мистецтвознавчих методів дослідження: жанрового, стилістичного, інтерпретаційного при експериментальному моделюванні власної концепції творчого мистецького проекту в контексті новітніх міжгалузевих наукових розвідок та режисерських новацій світового та вітчизняного музичного театру.

Література: підбирається індивідуально творчим аспірантом відповідно до обраної тематики творчого мистецького проекту.

Тема 7. Аналіз мистецтвознавчих досліджень засобів сценічної виразності в контексті співпраці режисера з постановочною групою

Завдання: пошук оригінального синтезу різноманітних засобів сценічної виразності в контексті досліджень новітніх досягнень музично-театрального мистецтва.

Методичні вказівки

При самопідготовці зосередити увагу на наукових розвідках сучасних можливостей різноманітних засобів сценічної виразності, креативного переосмислення їх оригінальних, нетрадиційних поєднань із визначенням власного бачення реалізації в творчому мистецькому проекті.

Література: 7-16, 19, 20, 24-29, 31-37, 39, 44, 46-49, 51-57, 60, 62-64, 66.

Тема 8. Аналіз досліджень психолого-фізіологічних особливостей та можливостей виконавців для вирішення рольових завдань

Завдання: визначення індивідуальних педагогічно-репетиторських прийомів для реалізації рольових завдань у контексті досліджень психолого-фізіологічних особливостей та можливостей виконавців.

Методичні вказівки

При самопідготовці зосередити увагу на визначенні індивідуальних особливостей і можливостей виконавського складу творчого мистецького проекту, підборі власних режисерських підходів із окреслених рольових завдань задля створення цілісних вокально-сценічних образів персонажів на підґрунті новітніх психолого-фізіологічних та освітньо-мистецьких досліджень.

Література: 7-16, 19, 20, 24-29, 31-37, 39, 44, 46-49, 51-57, 60, 62-64, 66.

ІНДЗ 4. Розділ 3. Наукове обґрунтування режисерського втілення творчого мистецького проекту. Висновки

Завдання: підготовка Наукового обґрунтування режисерського втілення творчого мистецького проекту та Висновків відповідно до вимог Розділу 3 наукових кваліфікаційних робіт (див. розділ 9.).

Методичні вказівки

При самопідготовці зосередити увагу на концепті режисерського втілення власної оригінальної версії творчого мистецького проекту в контексті креативного переосмислення новітніх досягнень музично-театрального мистецтва у наукових розвідках різних аспектів постановочно-репетиторської діяльності.

Література: підбирається індивідуально творчим аспірантом відповідно до обраної тематики творчого мистецького проекту.

Тема 9. Аналіз режисерських досліджень із новаторського вирішення мізансцен для формування власних креативних підходів

Завдання: творче переосмислення режисерських новацій у мізансценуванні музично-театральних вистав із визначенням власних креативних підходів у реалізації творчого мистецького проекту.

Методичні вказівки

При самопідготовці зосередити увагу на аналізі багатовекторних режисерських пошуків і експериментів у сучасному мізансценуванні вистав із визначенням домінуючого компонента видовища: музично-вокального, пластично-просторового, пластично-хореографічного задля його акцентування при реалізації власного мистецького проекту.

Література: 7-16, 19, 20, 24-29, 31-37, 39, 44, 46-49, 51-57, 60, 62-64, 66.

Тема 10. Аналіз досвіду провідних постатей музичного театру в реалізації мистецьких проєктів задля оптимізації постановочно-репетиційного процесу

Завдання: створення алгоритму оптимізації постановочно-репетиційного процесу в контексті досліджень сучасних надбань музично-театрального мистецтва у реалізації творчих мистецьких процесів.

Методичні вказівки

При самопідготовці зосередити увагу на відповідності застосування досвіду провідних постатей світового та вітчизняного музичного театру в реалізації творчих мистецьких проєктів, необхідності його творчого переосмислення із визначенням власних шляхів оптимізації його втілення, дотримуючись принципів академічної доброчесності.

Література: 7-16, 19, 20, 24-29, 31-37, 39, 44, 46-49, 51-57, 60, 62-64, 66.

ІНДЗ 5. Методична розробка спецкурсу дисципліни за темою проєкту

Завдання: підготовка Методичної розробки спецкурсу дисципліни за темою проєкту відповідно до вимог означеної кваліфікаційної роботи (див. розділ 9.).

Методичні вказівки

При самопідготовці зосередити увагу на особливості концепту структурних компонентів Методичної розробки, їх подібність і відмінність від структури Наукового обґрунтування творчого мистецького проєкту, науково-практичну спрямованість її призначення, суголосну з освітньо-мистецькою, режисерсько-постановочною, викладацько-дослідницькою діяльністю в музично-театральній сфері.

Література: підбирається індивідуально творчим аспірантом відповідно до обраної тематики творчого мистецького проєкту.

6. 2. Питання для самоперевірки

3 семестр

1. Визначити основні тенденції розвитку музичного театру на порубіжжі XX – XXI століть.
2. Обґрунтуйте актуальність тематики Вашого проєкту крізь призму досліджень соціокультурних викликів сьогодення.
3. Яким чином зміна парадигми сценічного мистецтва впливає на метаморфози сучасного музичного театру?
4. Обґрунтуйте обрання форми реалізації Вашого проєкту крізь призму досліджень сучасних видозмін у музичному театрі.
5. Визначити чинники впливу на написання обраного музично-театрального твору, його місце в мистецькому доробку композитора.
6. Надайте характеристику мистецтвознавчих робіт, присвячених аналізу музичної драматургії обраного твору. Які аспекти досліджувалися музикознавцями?

7. Визначити особливості музичних характеристик персонажів, специфіки музичного розвитку подій у контексті жанрової стилістики обраного твору.
8. Схарактеризуйте декілька знакових режисерських утілень обраного твору протягом його сценічного життя в музичному театрі.
9. Який спосіб інтерпретації твору в контексті концептуального бачення власного проекту Ви обираєте?
10. Надайте характеристику театрознавчих робіт за темою Вашого проекту, які досліджують багатовекторність режисерських підходів у втіленні обраного твору.

4 семестр

1. Порівняйте ідейно-тематичний аналіз власного проекту з композиторським задумом твору. Визначити спільне і відмінне у їх жанрово-стильовому вирішенні.
2. Обґрунтуйте власну науково-творчу позицію у створенні концепції мистецького проекту.
3. Дисципліни яких галузей знань Ви застосуєте для з'ясування соціокультурних умов життєдіяльності персонажів обраного твору? Визначити їх відповідність аналізу різних аспектів життя і побуту дійових осіб.
4. Схарактеризуйте соціально-психологічні портрети головних персонажів Вашого проекту, співставте їх із логікою вчинків означених дійових осіб.
5. Які сценографічні дослідження з оформлення сценічного простору вистави дотичні Вашому проекту? Надайте їх характеристику.
6. Обґрунтуйте можливість поєднання традиційних та інноваційних засобів сценічної виразності в художньо-образному вирішенні Вашого проекту.
7. Яким чином сценографічне оформлення Вашого проекту впливає на принципи і характер вирішення його основних мізансцен?
8. Які театрознавчі наукові розвідки із вирішення мізансцен за обраною тематикою Ви використовуєте у створенні режисерського задуму власного проекту?
9. Які новаторські режисерські знахідки співзвучні Вашому проекту?
10. Окреслити власні режисерські підходи до інтерпретації обраного твору на підставі креативного переосмислення сучасних надбань музично-театрального мистецтва.

5 семестр

1. Які новітні музикознавчі дослідження у сфері співпраці режисера з диригентом, хормейстером, концертмейстером склали підґрунтя реалізації вокально-інструментального компонента Вашого проекту?
2. Які дієві музично-вокальні засоби виразності Ви застосовуєте при створенні художніх образів персонажів, їх взаємодії в ансамблях і масових сценах?
3. Які новітні сценографічні дослідження у сфері співпраці режисера з художниками: декоратором, по світлу, костюмах, з комп'ютерної графіки,

арт-технологій, спецефектів склали підґрунтя реалізації пластично-просторового компонента Вашого проекту?

4. Які традиційні та/або інноваційні засоби сценографічної виразності Ви застосовуєте при створенні художнього образу проекту та персонажів?
5. Які новітні балетознавчі дослідження у сфері співпраці режисера з балетмейстером, постановником пластичних, батальних, ритуально-обрядових та церемоніальних сцен склали підґрунтя реалізації пластично-хореографічного компонента Вашого проекту?
6. Які дієві пластично-хореографічні засоби виразності Ви застосовуєте при створенні вокально-сценічних образів персонажів?
7. Які традиційні педагогічно-репетиторські прийоми Ви застосовуєте в роботі з виконавським складом при втіленні власного проекту?
8. Які інноваційні педагогічно-репетиторські прийоми Ви застосовуєте в роботі з виконавським складом при втіленні власного проекту?
9. Які наукові дослідження з психології артистичної діяльності Ви застосовуєте для поглиблення вокально-сценічних образів персонажів?
10. Яким чином Вами враховуються індивідуальні психолого-фізіологічні особливості та можливості виконавців при втіленні власного проекту?

6 семестр

1. Які новаторські підходи у вирішенні мізансцен застосовані Вами у власному проекті?
2. Яким режисерським методом Ви забезпечуєте органічний синтез різноманітних засобів сценічної виразності у власному проекті? Чи тяжіє він до неосинкретизму?
3. Дослідження досвіду яких знакових постатей музичного театру Ви застосовуєте в реалізації власного проекту? Ваш особистий внесок у переосмислення та подальший розвиток їх знахідок.
4. Визначити шляхи оптимізації постановочно-репетиційного процесу в реалізації власного проекту.
5. Визначити основні завдання рояльних репетицій у вигородах.
6. Визначити основні завдання оркестрових сценічних репетицій.
7. Окреслити шляхи забезпечення цілісності видовищного синтезу в контексті узгодження взаємодії постановочної групи, творчого виконавського складу та технічних служб у реалізації власного проекту.
8. Визначити складові підготовки власного проекту до випуску.
9. Визначити спільне і відмінне в реалізації дослідницької та творчої мистецької складової власного проекту.
10. Надайте коротку характеристику структурних компонентів Методичної розробки спецкурсу за темою власного проекту.

6. 3. Графік контролю за самостійною роботою творчих аспірантів

3 семестр

Поточний контроль		Підсумковий контроль	Поточний контроль			Підсумковий контроль
Змістовний модуль 1			Змістовний модуль 2			
Т 1	ІНДЗ 1	КЗ 1	ТЗ ДЗ 2	Т	ІН 2	КЗ 2
ЕО	Вс –	К ТД	С П	С П	Р1 – ТД	К

4 семестр

Поточний контроль			Підсумковий контроль	Поточний контроль	Підсумк. контроль
Змістовний модуль 3				Змістовний модуль 4	
Т 4	Т 5	Т6	КЗ 3	ІНДЗ 3	КЗ 4
СП	СП	С П	К	Р2 – ТД	К

5 семестр

Поточний контроль			Підсум. контроль
Змістовний модуль 5			
Т 7	Т 8	ІНДЗ 4 РЗ,	КЗ 5
КО	КО	Вис – ТД	К

6 семестр

Поточний контроль			Підсум. контроль
Змістовний модуль 6			
Т 9	Т 10	ІНДЗ 5	ПЗ
КО	КО	МР – ТД	Д-П

Умовні скорочення

Т 1, Т 2... Т 10 – теми змістовних модулів.

ІНДЗ 1...ІНДЗ 5 – індивідуальні науково-дослідні завдання.

КЗ 1...КЗ 5 – контрольні заняття.

ЕО – експрес-опитування.

КО – контрольне опитування.

СП – співбесіда.

К – колоквиум.

ТД – тематична доповідь.

Р 1, Р 2, Р 3 – розділи наукового обґрунтування.

Вс – вступ.

Вис – висновки.

МР – методична розробка спецкурсу за темою проекту.

ПЗ – передзахист.

Д-П – доповідь-презентація.

7. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Аспірантоцентрований, особистісно-орієнтований підхід у викладанні з використанням традиційних та інтерактивних методів навчання і самонавчання.

Вербальний: розповідь-пояснення, евристична бесіда, обговорення, наукова дискусія.

Наочний: перегляд ілюстративних матеріалів (малюнків, графіків, ескізів, макетів, відеоматеріалів тощо).

Аналітичний: аналіз наукових та ілюстративних матеріалів.

Проблемний: визначення і вирішення проблемної ситуації.

Експериментальне моделювання: створення моделі авторського тексту наукового обґрунтування творчого мистецького проекту та методичної розробки спецкурсу дисципліни за його темою.

Мистецтвознавчий: жанровий, стилістичний, інтерпретаційний.

8. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Міжсесійний (поточний контроль)

Вербальний: експрес-опитування, контрольне опитування, співбесіда, колоквиум, тематична доповідь.

Наочний: формування ілюстративних додатків до авторського тексту наукового обґрунтування творчого мистецького проекту.

Аналітичний: аналіз окремих частин авторського тексту наукового обґрунтування творчого мистецького проекту та методичної розробки спецкурсу дисципліни за його темою.

8. 1. Форма підсумкового контролю успішності навчання

Захист другої – теоретичної (дослідницької) складової – наукового обґрунтування творчого мистецького проекту у вигляді авторського тексту та методичної розробки спецкурсу дисципліни за обраною темою.

8. 2. Засоби діагностики успішності навчання

Доповідь-презентація другої – теоретичної (дослідницької) складової – наукового обґрунтування творчого мистецького проекту у вигляді авторського тексту та методичної розробки спецкурсу дисципліни за обраною темою на засіданні спеціалізованої ради.

8. 3. Методичні рекомендації щодо змішаної форми навчання

Карантинні обмеження призвели до необхідності запровадження дистанційного навчання із широкомасштабним застосуванням онлайн-технологій та змішаного (аудиторного та дистанційного) навчання з поєднанням безпосередньої та опосередкованої форми взаємодії аспірантів і викладачів.

Загалом теоретичні дисципліни можуть викладатися при необхідності у формі дистанційного навчання (онлайн-лекції, вебінари, прес-конференції тощо), використовуючи Zoom/Skype/Messenger/Meet, домашні завдання можуть надсилатися у Viber та Telegram.

Дисципліна «Підготовка науково-дослідного проекту» передбачає застосування опанованого навчального матеріалу у суто прикладній – музично-театральній сфері, що потребує необхідності безпосереднього спілкування творчого аспіранта з науковим консультантом.

Враховуючи дані обставини, переважною повинна залишатися форма аудиторних занять із можливістю спільного перегляду, прослуховування, обговорення та дискусій викладача і аспіранта зі спільним пошуком оригінальних рішень в умовах, максимально наближених до театральних, виробничих.

Але локдаун та інші карантинні обмеження спонукають викладача шукати оптимальні варіанти змішаного навчання. Так більш теоретична частина, пов'язана з ознайомленням, опрацюванням і систематизацією літературних джерел, виконанням письмових завдань, може проводитися при необхідності у формі дистанційного навчання.

Щодо викладання тем, пов'язаних із опануванням науково-аналітичної частини дослідження, яка потребує ілюстративно-пояснювального, дискусійного способу проведення занять із аналізом новітніх досягнень у режисерських інтерпретаціях оперних вистав, їх доречно організовувати в аудиторній формі з безпосереднім спілкуванням викладача з аспірантом.

Пошук оптимізації дистанційної та аудиторної форм занять при змішаному навчанні дозволить забезпечити якісну та ефективну підготовку фахівця музично-театральної сфери зі спрямуванням її на режисерсько-творчу, науково-педагогічну, пошуково-дослідницьку діяльність.

9. ВИМОГИ ДО ПІДГОТОВКИ НАУКОВО-ДОСЛІДНОГО ПРОЕКТУ

9. 1. Тематика та методичні вказівки до підготовки науково-дослідного проекту

Тематика

Обирається відповідно до актуальності проблематики в сучасних умовах, художніх якостей твору, його відповідності інтересам та потребам глядача доби інформаційного суспільства, із врахуванням особистих побажань і переконань творчого аспіранта.

Методичні вказівки

Науково-дослідний проект є втіленням другої – теоретичної (дослідницької) складової творчого мистецького проекту, невід’ємної від першої – практичної складової, яка презентує музично-театральну виставу, реалізовану в рамках дисципліни «Підготовка творчого мистецького проекту».

Дослідницька складова творчого мистецького проекту може бути виконана у формі його наукового обґрунтування. Наукове обґрунтування творчого мистецького проекту подається у вигляді авторського тексту, в якому наведені самостійні результати дослідження, що пропонують розв’язання комплексних проблем у сфері режисури музичного театру, передбачають глибоке переосмислення наявних і створення нових цілісних знань та професійної практики у сучасній парадигматиці сценічного мистецтва.

Структура наукового обґрунтування складається зі Вступу, трьох Розділів, Висновків до Розділів, загальних Висновків, Списку використаних джерел, Анотації, наведеної українською та англійською мовами, а також доповнюється Методичною розробкою спецкурсу дисципліни за темою творчого мистецького проекту.

Обсяг наукового обґрунтування не регламентований Порядком здобуття освітньо-творчого ступеня доктора мистецтва та навчання в асистентурі-стажуванні та Змінами до нього. Проте за спеціальністю 026 «Сценічне мистецтво», спеціалізацією «Музична режисура» доцільно встановити обсяг основного тексту наукового обґрунтування без списку літератури та додатків 80-100 сторінок.

Структура наукового обґрунтування творчого мистецького проекту відповідає структурі постановочного плану музично-театральної вистави (мистецької складової проекту), розробленому в дослідницькому контексті.

Вступ наукового обґрунтування синхронізується з преамбулою постановочного плану – Обґрунтуванням вибору твору.

Основний зміст наукового обґрунтування розглядає в дослідницькому контексті складові постановочного плану:

- Розділ 1 синхронізується з Частиною 1 – Режисерським аналізом твору;
- Розділ 2 – з Частиною 2 – Режисерським задумом творчого мистецького проекту;
- Розділ 3 – з Частиною 3 – Режисерським втіленням творчого мистецького проекту;

Висновки підсумовують технологію реалізації творчого мистецького проекту з окресленням алгоритму виконання завдань та досягнення мети наукового обґрунтування.

Нижче наведений основний контент структурних компонентів наукового обґрунтування.

У Вступі на підставі аналізу тенденцій розвитку музичного театру у новій парадигматиці сценічного мистецтва:

- розглядаються наукові розвідки соціокультурних викликів сьогодення, що впливають на актуальність вибору теми та пріоритетної форми її реалізації;
- обґрунтовується актуальність обраної тематики;
- окреслюється проблемна ситуація, з'ясовується ступінь її дослідження, надається власне бачення її розв'язання в контексті експериментальної авторської моделі творчого мистецького проекту;
- визначаються мета, завдання, об'єкт, предмет, методологія дослідження;
- надається характеристика джерельної та аналітичної бази, структурованих за класифікаційними угрупованнями;
- обґрунтовуються наукове і практичне значення отриманих результатів, особистий внесок творчого аспіранта, апробація результатів;
- надається загальна характеристика структури наукового обґрунтування творчого мистецького проекту.

У Розділі 1 на підставі музикознавчого та театрознавчого аналізу обраного твору з'ясовуються:

- особливості творчого доробку композитора, чинники впливу на формування його кредо, індивідуального стилю, творчого методу;
- особливості музичної драматургії обраного твору крізь призму театральної естетики часів його створення;
- особливості знакових режисерських утілень обраного твору протягом його сценічного життя;
- необхідність міжгалузевого підходу до аналізу відображення подій, побуту, звичаїв, культури, способу спілкування між персонажами.

Висновки до Розділу 1 є результатом виконання певного завдання

—

Режисерського аналізу твору, що є підґрунтям для розгляду наступного розділу.

У Розділі 2 на підставі експериментального моделювання визначається концепція власного творчого мистецького проекту в умовах міжгалузевих досліджень, яка передбачає:

- режисерські пошуки у жанрово-стильовому вирішенні власного проекту, порівняння ідейно-тематичного аналізу творчого задуму композитора із задумом режисера-інтерпретатора вистави;
- створення соціально-психологічних портретів персонажів;
- традиційність та інноваційність в художньо-образному вирішенні вистави, їх вплив на характер розробки мізансцен.

Висновки до Розділу 2 є результатом виконання певного завдання — Режисерського задуму вистави, що є підґрунтям для розгляду наступного розділу.

У Розділі 3 на підставі традиційних мистецтвознавчих методів розглядається концепт режисерського втілення оригінальної версії творчого мистецького проекту з визначенням:

- традиційних та інноваційних засобів сценічної виразності в контексті співпраці режисера з постановочною групою;

- традиційних та інноваційних педагогічно-репетиторських прийомів у роботі з творчим складом;
- новаторських режисерських підходів у вирішенні мізансцен;
- шляхів удосконалення та оптимізації репетиційного процесу в контексті підготовки проекту до захисту.

Висновки до Розділу 3 є результатом виконання певного завдання – Режисерського втілення вистави, що є підсумком реалізації постановочного плану.

Загальні Висновки надають відповіді на означені у Вступі завдання дослідження та обґрунтовують алгоритм досягнення його мети. У них надаються найбільш важливі наукові та практичні результати дослідження, окреслюються перспективи подальших наукових розвідок обраної тематики.

Список використаних джерел повинен складатися у переважній більшості з наукових праць останніх десяти років та оформлюватися згідно з вимогами до бібліографічного апарату дисертаційних досліджень.

Додатки наводяться наприкінці роботи після Списку літератури і можуть включати допоміжний матеріал для повноти сприйняття авторського тексту (ескізи, малюнки, діаграми, схеми, ілюстративні, нотні, відео- та аудіо матеріали тощо).

Оформлення наукового обґрунтування здійснюється відповідно до вимог оформлення означених кваліфікаційних досліджень. У роботі над редагуванням тексту необхідно дотримуватися наукової мови і стилю; формально-логічного способу викладу матеріалу; досягати смислової завершеності, цілісності та зв'язності думок; цілеспрямованості і прагматизму; відповідності термінологічної системи галузям наук театрального і музичного мистецтва; об'єктивності викладу матеріалу, ясності, стислості.

Виконання наукового обґрунтування творчого мистецького проекту повинно бути самостійно проведеним дослідженням з дотриманням вимог академічної доброчесності, без використання плагіату, фальсифікації та фабрикації результатів. Неприпустимо використання цитат без посилання на автора та джерело. При цитуванні будь-якого фрагменту джерела недопустимі неточності. Якщо якийсь важливий документ потребує наведення його в тексті у повному обсязі, краще винести його в Додатки.

9. 2. Тематика та методичні вказівки до підготовки методичної розробки спецкурсу дисципліни за темою творчого мистецького проекту

Тематика

Обирається відповідно до актуальності проблематики в сучасних умовах, художніх якостей твору, його відповідності інтересам та потребам глядача доби інформаційного суспільства, із врахуванням особистих побажань і переконань творчого аспіранта.

Методичні вказівки

Методична розробка спецкурсу дисципліни за темою творчого мистецького проекту є обов'язковим компонентом його теоретичної –

дослідницької складової поряд із науковим обґрунтуванням практичної – творчої мистецької складової у вигляді авторського тексту.

Її призначення полягає у глибокому переосмисленні наявних та створенні нових цілісних знань із історії, теорії, методології та мистецької практики в режисурі музичного театру крізь призму сучасної парадигматики сценічного мистецтва.

За структурою методична розробка складається з Передмови, Трьох частин, Післямови, Списку використаних джерел та Додатків. Обсяг методичної розробки не регламентований Порядком здобуття освітньо-творчого ступеня доктора мистецтва та навчання в асистентурі-стажуванні та Змінами до нього. Проте за спеціальністю 026 «Сценічне мистецтво», спеціалізацією «Музичне мистецтво» доцільно встановити обсяг її основного змісту без списку використаних джерел і додатків від одного до двох друкованих аркушів (20-40 друкованих сторінок).

Методична розробка базується на підґрунті отриманих аспірантом самостійних результатах дослідження та власних режисерських знахідках при втіленні творчого мистецького проекту і має науково-практичний характер.

Основний контент структурних компонентів методичної розробки полягає у відображенні ключових позицій наукового обґрунтування, синхронізованого з постановочним планом творчої мистецької складової проекту, та власних режисерських знахідок при її втіленні.

У Передмові висвітлюється актуальність тематики методичної розробки для мистецької освіти, науки і театральної практики; визначаються її роль і місце в міждисциплінарному контексті; окреслені її мета і завдання, спрямованість професійних компетентностей і передбачуваних результатів її застосування. У Частині 1 презентований у новому науковому осмисленні мистецький доробок композитора в контексті театральної естетики його епохи, визначено місце обраного твору в його спадщині, надані новітні результати аналізу музичної драматургії твору, його сценічного життя.

У Частині 2 презентовані власні оригінальні ідеї режисерського задуму творчого мистецького проекту в контексті переосмислення новаторських пошуків і експериментів сучасників, відображено власне креативне бачення його реалізації з визначенням особистих характерних ознак.

У Частині 3 презентовані індивідуальні режисерські підходи, прийоми, методи, засоби сценічної виразності, які синтезують традиційність та інноваційність у реалізації творчих мистецьких проектів згідно з вимогами доби інформаційного суспільства.

У Післямові надається резюме з розглянутих аспектів; визначені наукова і практична значущість отриманих результатів, особистий внесок здобувача; окреслені перспективи подальших розвідок, пошуків і експериментів у контексті означеної тематики.

Оформлення методичної розробки здійснюється відповідно до вимог оформлення означених кваліфікаційних досліджень.

9. 3. Вимоги до захисту теоретичної (дослідницької) складової творчого мистецького проекту. Критерії оцінювання професійних компетентностей і програмних результатів навчання творчих аспірантів

Атестація здобувачів ступеня вищої освіти «Доктор мистецтва» здійснюється у формі публічного захисту творчого мистецького проекту з поєднанням практичної (музично-театральна вистава) та теоретичної – дослідницької (наукове обґрунтування) складових.

Практична – творча мистецька складова проекту (музично-театральна вистава) готується в рамках дисципліни «Підготовка творчого мистецького проекту». Складові постановочного плану проекту: Обґрунтування вибору твору, Режисерський аналіз твору, Режисерський задум проекту, Режисерське втілення проекту, Підсумки синхронізуються зі Вступом, трьома Розділами та Висновками наукового обґрунтування, що розробляються в рамках теоретичної частини проекту.

Теоретична – дослідницька складова творчого мистецького проекту передбачає його самостійне розгорнуте наукове обґрунтування у вигляді авторського тексту, що пропонує розв'язання комплексних проблем у сфері режисури музичного театру та передбачає глибоке переосмислення наявних і створення нових цілісних знань та професійної практики у сучасній парадигматиці сценічного мистецтва.

Наукове обґрунтування доповнюється методичною розробкою спеціального курсу дисципліни за темою творчого мистецького проекту.

Дослідницька складова не повинна містити академічного плагіату, фальсифікації та фабрикації результатів.

Дослідницька складова має бути розміщена на офіційному веб-сайті Національної музичної академії імені П.І. Чайковського.

Вимоги до захисту теоретичної – дослідницької складової творчого мистецького проекту та критерії його оцінювання повинні відповідати Порядку здобуття освітньо-творчого ступеня доктора мистецтва та Змінам до даного Порядку.

За темою творчого мистецького проекту здобувач ступеня доктора мистецтва повинен опублікувати не менше двох статей у виданнях мистецького або культурологічного спрямування України або інших держав з обов'язковим дотриманням принципу академічної доброчесності. Якщо здобувач подає інші публікації, надруковані у співавторстві, після кожної позиції він повинен зазначити свій особистий внесок у означених роботах.

Апробація наукової складової творчого мистецького проекту здійснюється шляхом участі здобувача в конференціях, конгресах, форумах, симпозіумах, семінарах (не менше одного заходу на рік навчання).

Апробація наукової та мистецької складових є обов'язковою умовою допуску до захисту творчого мистецького проекту.

9. 4. Політика курсу

Творчий аспірант повинен системно накопичувати навчальний матеріал, сумлінно й відповідально ставитися до аудиторних та позааудиторних занять, не допускаючи несвоєчасного виконання контрольних завдань, пропусків занять з неповажних причин, сприяти створенню робочої атмосфери в колективі тощо. Пропущені з поважних причин заняття повинні бути відпрацьовані у вигляді письмових контрольних та практичних завдань, зміст, наповнення і форма яких відповідають вимогам, заявленим у п.2: знання, вміння, професійні компетентності, програмний результат навчання та п.3: інформаційний обсяг навчальної дисципліни. У разі неповного відпрацювання пропущених занять аспірант може бути недопущеним до захисту творчого мистецького проекту, його публічної презентації спеціалізованій раді та глядачеві.

10. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Бистрякова В., Осадча А., Пільгук О. Інновації та технології в сучасному мистецтві // Вісник Львівської національної академії мистецтв. Львів, 2017. Вип. 32. С. 189–199.
2. Веселовська Г. Театр Миколи Садовського (1907-1920). Київ: Темпора, 2018. 412с.
3. Веселовська Г. І. Сучасне театральне мистецтво. Київ: НАККиМ, 2014. 143с.
4. Гамкало І.-Я. Мій музичний Олімп. Київ: Світ Успіху, 2021.
5. Голубничий С. Специфічність підходів диригента у нетипових умовах утілення оперних вистав // Часопис Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського: наук. журнал. Київ, 2023. №1 (67). С. 129-140.
6. Даць І. Формат підготовки режисера музичного театру в соціокультурних реаліях незалежної України // Часопис Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського: наук. журнал. Київ, 2021. №3-4 (52-53). С. 181-202.
7. Журавльова Т. Екранні інтерпретації оперної класики // Часопис Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського: наук. журнал. Київ, 2020. №2-3 (47-48). С. 37-50.
8. Ільченко П. І. Режисерський задум оперної вистави крізь призму сучасної театральної естетики // Українське музикознавство. Київ, 2020. Вип. 46. С. 45–57.
9. Касьянова О. В. Еволюційні модифікації танцювальних сцен у контексті генези української опери // Українське музикознавство. Київ, 2020. Вип. 46. С. 58–74.
10. Касьянова О. В. Концепт підготовки доктора мистецтва з музичної режисури // Українське музикознавство. Київ, 2021. Вип. 47. С. 18–27.
11. Касьянова О.В. Поліфункціональність танцювальних сцен в оперній виставі // Часопис Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського: наук. журнал. Київ, 2023. №1 (67). С. 112-128.
12. Ковальчук, О., Волошина, Л., Руденко, Т., Поліщук, Б., 2021. *Український театральний костюм XX-XXI століть. Ескізи*. Львів; Київ; Харків: ГО «Галерея сценографії»; Музей театального музичного та кіномистецтва України; Видавець О. Савчук. 127с.
13. Ковальчук, О.В., 2019. *Сценографічна практика у просторі XX століття: київські реалії*. Київ: Фенікс.
14. Колесник Є. Виховання співака-актора в контексті української оперної школи // Часопис Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського: наук. журнал. Київ, 2022. №2 (55). С. 113-126.

15. Колесник Є. Становлення принципів оперного виконавства в контексті генези української вокальної школи// Часопис Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського: наук. журнал. Київ, 2023. №2 (58).
16. Колодуб О. Творчі принципи організації оперної вистави /Олександр Колодуб . Життя, творчість, спогади / авт. -упоряд. І. Колодуб. Київ: Музична Україна, 2006. С. 104 – 112.
17. Корнієнко Н. Лесь Курбас: репетиція майбутнього. Київ: Либідь 2007. 328с.
18. Корчова О. Музичний модернізм як *terra cognita*. Київ: Музична Україна, 2020. 490с.
19. Курбас Л. Філософія театру / упоряд. М. Лабінський. Харків – Київ: Основи, 2022. 920с.
20. Летичевська О. М. Хорове виконавство в оперній виставі: творчість Л. М. Венедиктова: моногр. Київ, 2018. 230с. :іл.
21. Лукашев В.А. Режисерське вирішення пластично-просторового образу в сучасній моноопері («Листи кохання» В. Губаренка в ХНАТОБ ім. М. Лисенка) // Часопис Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського: наук. журнал. Київ, 2015. №4 (29). С. 66-74.
22. Макаренко Г.Г. Деякі аспекти роботи диригента над оперною партитурою // Науковий вісник Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського, 2001. Вип. 18. С. 232-240.
23. Михайлова Н. М. Творчість і співтворчість у комунікативній системі режисер – хормейстер – актор // Часопис Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського: наук. журнал. Київ, 2010. №2 (7). С. 91-95.
24. Михайлова Н. М. Трансформація рольової функції хору у музичній виставі (на прикладі театральної практики останньої третини ХХ-початку ХХІ століть) : автореф. дис... канд. мистецтвознавства. 17.00.03 – музичне мистецтво / Харківський нац. ун-т мистецтв ім. І.П. Котляревського. Харків, 201. 12с.
25. Несен І.І. Роль костюма у формуванні образу персонажа в Театрі Корифеїв (1882-1914 рр.) // Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтва, 2021, №2. С.154.
26. Нестьєва М. І. На противагу свавілля «режисерського театру» // Аспекти історичного музикознавства. Вип. VI: Музика і театр в історичному часі та просторі. Харків: Харківський національний університет мистецтв імені І. П. Котляревського, 2013. С. 272–389.
27. Нестьєва М. І. Режисер і композитор – односторонці чи супротивники? // Часопис Національної музичної академії України імені П.І. Чайковського: наук. журнал. Київ, 2012. №3 (16). С. 11 – 16.

28. Никоненко Р. Пластична режисура в українському театральному мистецтві кінця XX – початку XXI століття: автореф. дис. ... канд. мистецтвознавства: Сценічне мистецтво / Київський національний університет культури і мистецтв. Київ, 2021. 181 с.
29. Освіта і суспільство: навч. посіб. / П.М. Куліков, Т.В. Девтерова, І.В. Девтеров та ін.. Київ, 2018. 364с.
30. Паламаренко А. Виконавські акценти виразності сценічного мовлення в українській опері (з досвіду роботи Івана Паторжинського) // Часопис Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського: наук. журнал. Київ, 2022. №3-4 (56-57). С. 197-211.
31. Панасюк В.Ю. Специфіка функціонування диригента в системі комунікацій оперного спектаклю // Часопис Національної музичної академії України імені П.І. Чайковського: наук. журнал. Київ, 2011. №3 (12). С. 96 – 101.
32. Пігель Ю. Сценічний костюм львівських театрів кінця XX – початку XXI століття. Художні особливості, пошуки образності. Львів: Аз-Арт, 2009. 180с.
33. Рожок В.І. Стефен Турчак. Київ: Либідь, 2013. 233с.
34. Солов'яненко А. Взаємодія режисера й диригента у процесі вирішення оперної вистави // Вісник Державної академії керівних кадрів культури і мистецтв, 2009, №2. С. 73-77.
35. Скворець В. Вплив інформаційних технологій на соціалізацію молоді // Матеріали міжнародної науково-практичної конференції «Освіта як чинник формування креативних компетентностей в умовах цифрового суспільства» (27–28 листопада 2019 р.). Запоріжжя, 2019. С. 153–156.
36. Скрипка А. Шоу-технології як форма соціальної комунікації: автореф. дис. ... канд. соціологічних наук / Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна. Харків, 2010. 33 с.
37. Станішевський Ю. Національний академічний театр опери та балету України імені Тараса Шевченка: Історія і сучасність: моногр. Київ: Музична Україна, 2002. 736с.:іл.
38. Станішевський Ю. О. Національна опера України. 2001-2011: моногр. Київ: Музична Україна, 2012. 304с.
39. Станішевський Ю. О. Режисура в сучасному українському музичному театрі: моногр. Київ: Наукова думка, 1982. 278с.
40. Степурко В. І. Аналіз музичних творів: навч. посібник. Київ: НАКККІМ, 2020. 140с.
41. Тобілевич С. Корифеї українського театру. Київ: Центр учбової літератури, 2021. 540с.
42. Черкашина-Губаренко М. Оперний театр у мінливому часопросторі: моногр. Харків, Акта, 2015. 380с.

43. Черкашина-Губаренко М. Р. Структурний аналіз оперного твору (стаття перша) // Часопис Національної музичної академії України імені П.І. Чайковського: наук. журнал. Київ, 2009. №2 (3). С. 58- 78.
44. Черкашина-Губаренко М. Р. Структурний аналіз оперного твору (стаття друга) // Часопис Національної музичної академії України імені П.І. Чайковського: наук. журнал. Київ, 2009. №4 (5). С. 142- 153.
45. Шутько С. Роль театрального костюма у створенні художнього образу оперної вистави // Часопис Національної музичної академії України імені П.І. Чайковського: наук. журнал. Київ, 2022. №3-4 (56-57). С. 212-224.
46. Шутько С. М. Сучасна музична режисура – новаторство чи авантюризм? // Часопис Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського. Київ, 2021. № 3-4 (52-53). С. 203–216.
47. Юдова-Романова К. В. Генератори сценічних ефектів як постановочний засіб художньо-образної виразності на сцені // Вісник 145 Київського національного університету культури і мистецтв. Серія «Сценічне мистецтво». Київ, 2019. Вип. 2. Т. 2. С. 179–193. 120.
48. Юдова-Романова К. В. Експериментальний сценічний простір: проблеми класифікації // Вісник Київського національного університету культури і мистецтв. Серія «Сценічне мистецтво». Київ, 2021. Вип. 1. Т. 4. С. 39–54. 121.
49. Юдова-Романова К., Стрельчук В., Чубукова Ю. Режисерські інновації у використанні технічних засобів і технологій у сценічному мистецтві // Вісник Київського національного університету культури і мистецтв. Серія «Сценічне мистецтво». Київ, 2019. Вип. 1. Т. 2. С. 52–72. 122.
50. Юдова-Романова К. В. Технічні засоби оформлення сценічного простору. Київ: КНУКіМ, 2017. 314 с.: іл.
51. Wilson G. Psychology for Performing Artists 2e: Butterflies and Bouquets: Wiley & Sons, Incorporated, John. 288 p.

Допоміжна

1. Актуальні проблеми музичного театру в контексті соціокультурних викликів сучасності: матеріали міжнар. наук.-практ. конф. Київ, 2-3 березня 2020р./Нац. муз. акад. України ім. П. І. Чайковського; ред.-упоряд. О. В. Касьянова. Київ, 2020. 256 с.
2. Безклубенко С. Мистецтво: терміни та поняття: енциклопед. вид. у 2т. Т.1 (А-Л). Київ: Ін-т культурології АМУ, 2008. 240с.: іл.
3. Безклубенко С. Мистецтво: терміни та поняття: енциклопед. вид. у 2т. Т.2 (М-Я). Київ: Ін-т культурології АМУ, 2008. 256с.: іл..
4. Клековкін О.Ю. *THEATRICA*: Лексикон. Київ: Фенікс. 2012.
5. Паві П. Словник театру / наук. ред. О. Клековкін. Львів, 2006.

Інформаційні ресурси

Офіційні документи

1. Про вищу освіту: Закон України №1556-18 – <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>
2. Про освіту: Закон України №2145-19 – <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>
3. Порядок здобуття освітньо-творчого ступеня доктора мистецтва та навчання в асистентурі-стажуванні: Постанова Кабінету Міністрів України від 24 жовтня 2018 р. №865 – <https://законодавство.com/download/postanova-vid-jovtnya-2018-865-pro-2018-67669.html>.
4. Зміни, що вносяться до Порядку здобуття освітньо-творчого ступеня доктора мистецтва та навчання в асистентурі-стажуванні: Постанова Кабінету Міністрів України від 12 лютого 2020 р. №89 – <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-vnesennya-zmin-do-poryadku-zdobuttya-osvitno-tvorchogo-stupenya-doktora-mistectva-ta-navchannya-v-asistenturi-stazhuvanni-89120219>.
5. Концепція діяльності Національної музичної академії імені П.І. Чайковського. №33-а-2018. <https://knmau.com.ua/wp-content/uploads/Kontseptsiya-diyalnosti-NMAU-imeni-P.I.CHajkovskogo> .
6. Положення про асистентуру-стажування та творчу аспірантуру Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського. №13 від 27.06.2019 <https://knmau.com.ua/wp-content/uploads/Polozhennya-pro-asistenturu-stazhuvannya-ta-doktora-mistetstva-2019.pdf>
7. Положення про організацію освітнього процесу у Національній музичній академії імені П.І. Чайковського. №214-А – 2019. <https://knmau.com.ua/wp-content/uploads/Polozhennya-pro-organizatsiyu-osvitnogo-protsezu-u-Natsionalnij-muzichnij-akademiyi-Ukrayini-imeni-P.I.CHajkovskogo.pdf>.
8. Статут Національної музичної академії імені П.І. Чайковського. №1779-2020. <https://knmau.com.ua/wp-content/uploads/statut-nmau.pdf>.
9. Стратегія. Національна музична академія імені П.І. Чайковського. №120-А – 2020. <https://knmau.com.ua/wp-content/uploads/Strategiya-NMAU.pdf>

Інформаційні ресурси з історії опери, театрального виконавства, новини сучасного театрального світу

1. <https://moderato.in.ua/>
2. <https://www.operabase.com/en> 3. <http://www.operanews.com/>

Відео, аудіо, ілюстративні матеріали, електронні бібліографічні ресурси 4. <http://intoclassics.net/>

Публікації сучасних українських музикознавців, театрознавців, критиків тощо.

5. <http://mi-re.do.am/index/0-2>

З М І С Т

1. Опис навчальної дисципліни.....	3
2. Мета та завдання навчальної дисципліни.....	4
3. Структура навчальної дисципліни.....	7
4. Програма навчальної дисципліни.....	9
4. 1. МОДУЛЬ I. Творчий мистецький проект у новому науковому осмисленні	9
4. 1. 1. Змістовний модуль 1. Тенденції розвитку музичного театру у новій парадигматиці сценічного мистецтва.....	9
4. 1. 2. Змістовний модуль 2. Мистецтвознавчий аналіз обраного твору	9
4. 2. МОДУЛЬ II. Концепт режисерського моделювання творчого мистецького проекту	11
4. 2. 1. Змістовний модуль 3. Визначення концепції власного проекту в умовах міжгалузевих досліджень	11
4. 2. 2. Змістовний модуль 4. Оформлення авторської моделі власного проекту.....	13
4. 3. МОДУЛЬ III. Концепт режисерської реалізації творчого мистецького проекту	13
4. 3. 1. Змістовний модуль 5. Пошук шляхів реалізації власної оригінальної версії проекту	13
4. 3. 2. Змістовний модуль 6. Постановочно-репетиційний процес у контексті досліджень сучасних надбань музичного театру.....	15
5. Індивідуальні завдання	17
6. Самостійна робота.....	17
7. Методи навчання	26
8. Методи контролю	26
9. Вимоги до підготовки науково-дослідного проекту	27
10. Рекомендована література	34
10. 2. Інформаційні ресурси	37